

OMN/25/00.01.02/2012

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon kuntarakennelain luonnoksesta:

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia katsoo, että metropolialueen ongelmia ei ratkaista kuntaliitoksilla. Pakkoliitokset ovat mahdollisia vain vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevien kuntien kohdalla. Käytännössä tämä tarkoittaa kuntia, joiden edellytykset turvata kuntalaisten palvelut ovat taloudellisista syistä olemattomat eli ns. kriisikuntia. Metropolialueella tällaisia kuntia ei ole.

Kunnilla tulee olla aito mahdollisuus vaikuttaa kuntaliitosselvitysalueiden määrittelyyn erilaiset alueelliset olosuhteet huomioon ottaen. Uudistushankkeiden keskiössä tulisi olla julkisen sektorin kustannuskehityksen hallinta sekä kasvavan kansallisen kestävyysvajeen ratkaisu eikä uusien hallinnollisten rakenteiden muodostaminen.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne. Osana kuntauudistusta hallitus käynnisti syksyllä 2011 hallitusohjelman mukaisen koko maan kattavan selvityksen kullekin alueelle tarkoituksenmukaisesta kunta- ja palvelurakenteesta.

Valtiovarainministeriö asetti helmikuussa 2012 kuntarakennelakia valmistelevalle työryhmän, jonka tehtävänä oli seurata ja arvioida kunta- ja palvelurakenneselvityksestä saatavaa palautetta ja sen pohjalta laatia yhteenveto alue- ja kuulemiskierroksesta sekä tehdä uudistuksen vaikutusarviointi ja laatia tarkennettu esitys uudistuksen kriteereistä ja toteuttamistavoista. Lisäksi työryhmän tuli valmistella luonnos hallituksen esityksestä kuntauudistusta ohjaavaksi rakennelaiksi.

Kuntarakenneuudistuksen toteuttamiseksi kunnalla olisi velvollisuus selvittää kuntien yhdistymistä, jos yksikin seuraavista selvityspäätöksistä osoittaa selvitystarvetta 1) palveluiden edellyttämä väestöpohja 2) työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenne 3) kunnan taloudellinen tilanne.

Helsingin seudulla kuntauudistuksen tavoitteena tulee olla palvelujen laatu ja kustannustehokkuus, seudun kilpailukyky, elinvoimaisuus ja hyvinvointi sekä yhteisöllisyys. Helsingin seudun 14 kuntaa muodostavat tulevaisuudessa entistä yhtenäisemmän yhdyskuntarakenteellisen kokonaisuuden. Tälle alueelle tarvitaan oma metropoliratkaisu maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen, sosiaalisen eheyden lisäämiseen ja segregaaation torjuntaan sekä näihin liittyvään seudulliseen päätöksentekoon.

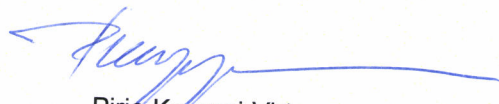
Metropolialueen toiminnan kehittäminen on keskeistä koko maan kilpailukykyyn ja talouden kannalta. Kansainvälinen kilpailukyky edellyttää verkostomaista metropolia. Metropolialue tarvitsee hallintomallin, joka parantaa kansalaisten elämän laatua sekä luo edellytykset menestyä globaalissa kehityksessä ja kovenevassa kilpailussa. Metropoliratkaisun on vahvistettava seudun asukkaiden osallistumista.

Kuntarakenneuudistuksella tavoitellaan myös henkilöstön saatavuuden ja osaamisen parantamista. Omnian pääasiallinen toiminta-alue on sen jäsenkuntien alue, mutta Omnialla on valmius vastata metropolialueella laajemminkin koulutustarpeeseen. Alueen työ- ja elinkeinoelämän tarpeet, väestömäärän ja nuorisokäyttöasteen kasvu sekä maahanmuuttajien määrän voimakas kasvu edellyttävät, että opiskelijapaikkoja on riittävästi. Tämä on oltava myös lähtökohtana kuntarakenneuudistuksia valmisteltaessa.

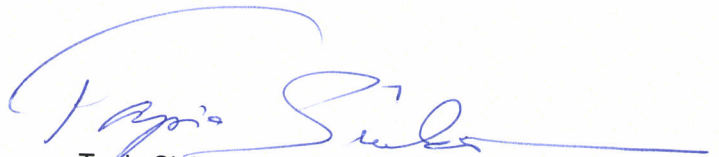
Väestöperusteen keskeinen tekijä palvelujen järjestämisen kannalta on alueen asukkaiden määrä ja asumistiheys. Tehokkaan ja vaikuttavan palvelutuotannon edellytyksiä on muitakin kuin riittävä väestöpohja. Kunnan tehokas ja riittävän suuri koko vaihtelee palvelutehtävittäin. Suuruuden tuomien etujen kannalta kunnan suuruutta oleellisempaa on palveluyksikköjen suuruus. Kunnan järjestämiä palveluita suuruuden etujen kannalta tarkastellessa oleellisia ovat palvelujen rakenteet ja palveluketjut.

Kuntarakennemuutoksen lähtökohtana tulee olla palvelujen turvaaminen kuntalaisille. Tavoitteena tulee olla kunnat, joiden palvelut ovat kustannustehokkaat, väestön huoltosuhte ja ikärakenne ovat kestäviä ja jotka ovat elinvoimaisia.

Espoossa 4.3.2013

Pirjo Kemppi-Virtanen
hallituksen puheenjohtaja

Tapio Siukonen
kuntayhtymän johtaja